

Dreptul

ISSN 1857-3185

VINERI

29 iulie

2011

Anul X

nr. 28 (383)

8 pagini – 3 lei

Săptămînal juridic

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

Ministerul Afacerilor Interne: Progrese și... aspecte ce lasă de dorit

pag. 3

Drepturi egale pentru persoanele cu dizabilități: Realitate sau vis

pag. 4

Republica Moldova are restanțe serioase față de UE

pag. 5

Polonia va sprijini aspirațiile Moldovei de integrare în Uniunea Europeană

Republica Polonă, care de la 1 iulie a preluat președinția în Uniunea Europeană, va susține marile aspirații ale Republicii Moldova de integrare în comunitatea europeană. Despre aceasta a declarat mareșalul Seimului polonez Grzegorz Schetyna în cadrul unei conferințe de presă, organizate în comun cu președintele interimar Marian Lupu, spicherul Parlamentului. Grzegorz Schetyna, împreună cu o delegație a Republicii Polone, s-a aflat într-o vizită oficială în țara noastră, cu ocazia constituirii Adunării Parlamentare comune a celor două țări. „Noi am dori prin acest pas să subliniem că așa cum relațiile dintre Polonia și Moldova sînt foarte bune, la fel de bune trebuie să fie și relațiile dintre Uni-

unea Europeană și țările din cadrul Parteneriatului Estic. În măsura posibilităților, vom sprijini aspirațiile Republicii Moldova de integrare europeană, problemele legate de suspendarea vizelor sau alte condiții puse de Uniunea Europeană”, a declarat mareșalul Seimului din Polonia. Potrivit lui Marian Lupu, Adunarea Parlamentară va fi o platformă foarte bună pentru unele acțiuni comune nu doar la nivel politic, ci și schimb de experiență și aducerea la standardele europene a legislației țării noastre.

Totodată, el a declarat că în luna septembrie curent, va avea loc ședința Biroului Adunării Par-

lamentare, iar deja în anul viitor, la Varșovia, va fi organizată și prima ședință a deputaților. Lupu a mai menționat că lipsa deputaților din partea Partidului Comuniștilor nu a afectat discuțiile dintre cele două părți. „Nu este

prima experiență de acest gen. Opoziția parlamentară nu a fost marginalizată, colegii au fost invitați, dar nu au participat”, a opinat el. Partea moldovenească va fi condusă de Igor Corman, președintele Comisiei politice externă

și integrare europeană, cea poloneză - de omologul său, Andrzej Halicki. Totodată, Republica Moldova și Republica Polonă au semnat statutul și o declarație comună a Adunării Parlamentare.

UE instruieste businessmanii moldoveni

11 reprezentanți ai businessului moldovenesc vor fi familiarizați cu prevederile comerciale ale UE și cu practicile de dezvoltare a strategiilor de susținere a sectorului privat. În cadrul trainingului, vor fi consiliate IMM-urile, în vederea extinderii piețelor, creării parteneriatelor pentru atragerea investițiilor, respectării normelor și standardelor europene.

Potrivit șefei Secției Relații Externe a Camerei de Comerț și Industrie a Moldovei, Ludmila Rotaru, participanții vor fi informați

despre elementele de bază ale managementului organizațiilor de susținere a businessului, planificarea și comunicarea eficientă, ținînd cont de necesitățile membrilor, de principalele politici și strategii la nivel organizațional și național, de interesele de reprezentare ale organizațiilor și asociațiilor de sprijin al sectorului privat.

Instruirea reprezentanților organizațiilor businessului moldovenesc are loc în cadrul Academiei Eurochambres East Invest între 25 și 30 iulie curent, în or. Irpen din regiunea Kiev.

Începe ziua cu DREPTUL!

În 2011, RM va primi aproape 100 milioane de euro de la UE

În cadrul Planului bilateral de asistență pentru anul 2011, aprobat săptămîna trecută la Bruxelles, R. Moldova va primi 78,6 milioane de euro din partea Uniunii Europene. Despre aceasta a anunțat șeful Delegației UE la Chișinău, Dirk Schuebel, în cadrul unei conferințe de presă.

Potrivit lui Dirk Schuebel, 42,6 milioane de euro din această sumă vor reveni sectorului energetic, pentru implementarea surselor regenerabile și îmbunătățirea eficienței energetice; alte 14,6 milioane de euro - pentru consolidarea comprehensivă a capacităților instituționale în cadrul Programului de tip TWINING, în contextul negocierilor Acordului de liber schimb RM-UE; 12 milioane de euro - pentru realizarea pachetului de proiecte, în cadrul măsurilor de consolidare a încrederii, în contextul soluționării conflictului transnistrean, iar 10 milioane de euro vor fi destinate pentru sprijinul reformei în domeniul justiției.

Asistența financiară pentru țara noastră ar putea, însă, să se ridice la 100 de milioane de euro, deoarece o parte din bani ar veni și în urma programelor multinaționale în care este implicată RM în acest an.

Șeful Delegației UE la Chișinău a mai relatat că, suplimentar, R. Moldova ar putea să mai beneficieze în cadrul Politicii Europene de Vecinătate (PEV) de circa 60-80 milioane euro pe parcursul anilor 2011-2013. Asta în condițiile în care în luna iunie a fost anunțat bugetul prevăzut în cadrul acestui instrument de finanțare pentru perioada 2014-2020, cifrat la 16,1 miliarde de euro. Dirk Schuebel a precizat că acest buget este în creștere cu 40 la sută față de cel alocat pentru 2006-2013.

◆ **Flash****Bumacov: „Piața Centrală este monopolizată de cei care au relații cu organele publice locale”**

Practic toate piețele din municipiul Chișinău sînt monopolizate, iar producătorii agricoli nu au acces în Piața Centrală, pentru a-și comercializa produsele. Despre aceasta a declarat ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare, Vasile Bumacov.

Ministrul afirmă că el nu are nici o influență asupra Pieței Centrale. „Prima intervenție pe care am avut-o în această piață a fost că am eliberat din funcție medicul veterinar-șef de acolo, care nu-și făcea datoria. În rest, totul este privatizat, în arendă, sînt fel de fel de proprietari și așa mai departe”, a remarcat sursa citată în cadrul unui interviu.

Bumacov a spus că își dorește piețe acolo unde proprietari sau acționari sînt asociațiile de producători, iar toți producătorii agricoli, pentru o plată neesențială să aibă acces la aceste piețe.

Totodată, ministrul Agriculturii a refuzat să numească numele persoanelor care au monopolizat Piața Centrală. „Sînt cei care s-au descurcat mai bine la afaceri, care au avut mai mult acces la, să spunem, relații cu organele publice locale. Noi putem să vorbim mult și bine despre cine a monopolizat, aceasta nu va ajuta pe nimeni”, a menționat Bumacov.

Timp de 7 luni „Rospotrebnadzor” a respins peste 53,6 mii de litri de alcool din Moldova

Serviciul federal pentru supravegherea în domeniul protecției drepturilor consumatorilor și bunăstării populației al Federației Ruse „Rospotrebnadzor”, în perioada de 7 luni ale anului 2011, a respins 14 loturi de producție vinicolă din Moldova în volum de peste 53,6 mii de litri.

Potrivit unui comunicat al „Rospotrebnadzor”, în special, nu corespund normelor igienice 6 loturi de vinuri și 8 loturi de coniacuri din Moldova.

Potrivit surselor din cadrul „Rospotrebnadzor”, pe parcursul a doar 7 luni ale anului 2011, la vamă au fost inspectate și selectate 1863 de loturi de vin, 252 loturi de coniacuri, 99 loturi de materiale vinicole din Moldova, în volum total de 11 mln 481 mii 818,65 de litri. Serviciul rus subliniază că, în 2011, din cele 44 de întreprinderi de fabricare a băuturilor alcoolice moldovenești, care au primit autorizația de a prezenta mostre de produse pentru expertiza sanitaro-epidemiologică, au fost depuse 1417 cereri de la 39 de producători.

Cetățenii R. Moldova vor putea primi permise de conducere italiene fără a susține examen

Începînd cu 12 septembrie 2012 cetățenii R. Moldova vor putea depune actele la autoritățile italiene pentru conversiunea permisului de conducere de tipul DL 2008 (tip nou). Acest lucru va fi posibil după intrarea în vigoare a unui acord semnat în acest sens de Guvernele ambelor state. În procesul de conversiune a permisului de conducere, autoritățile italiene, în conformitate cu prevederile acordului, vor solicita de la cetățenii moldoveni prezentarea traducerii permisului de conducere și confirmarea autenticității acestuia, efectuate de către Ambasada RM la Roma sau Consulatul General al RM la Bologna.

Cetățenii moldoveni pot conduce mijloacele de transport pe teritoriul Italiei în baza permisului de conducere moldovenesc pînă la un an de la data stabilirii reședinței în țara respectivă.

În Moldova angajații din domeniul financiar sînt cel mai bine remunerați

În luna mai 2011, cîștigul salarial mediu lunar al unui angajat în economia națională a fost de 3216 lei, înregistrînd o creștere cu 12,9% față de luna mai 2010. Salariul real, luînd în calcul majorarea prețurilor de consum, a fost în creștere doar cu 5,5% față de mai 2010.

În sfera bugetară, salariul mediu a constituit în luna mai curent 2982,2 lei sau cu 14,1% mai mare față de mai 2010. În sectorul real al economiei, salariul mediu a fost în mai 2011 - 3324,1 lei sau în creștere cu 12,5% față de mai 2010, arată datele statistice.

Cele mai mari salarii le primesc angajații din domeniul financiar - 6499,1 lei și cel al energiei electrice și termice, gaze și apă - 5233,6 lei. Cel mai prost remunerați sînt cei care se ocupă cu agricultura, economia vînatului și silvicultură - 1760,8 lei, precum și cei din piscicultură - 1548,1 lei.

Amintim că în 2010, salariul mediu lunar s-a mărit față de 2009 cu 8,2%, iar, luînd în calcul creșterea prețurilor, acesta a fost în creștere cu doar 0,7%. Intenția Guvernului pentru anul 2011 este majorarea salariului mediu cu 11%. Aceasta, în condițiile în care se estimează că rata inflației va constitui la sfîrșitul anului 2011 circa 8%.

Președinte nou la Curtea de Apel Chișinău

Fostul deputat al Alianței „Moldova Noastră”, Ion Pleșca, a fost numit președinte al Curții de Apel Chișinău. Decizia a fost luată în ședința de marți, 26 iulie, a Consiliului Superior al Magistraturii.

Solicitat de jurnaliști, Ion Pleșca a declarat că va face tot posibilul pentru a aduce schimbări în justiția din Republica Moldova. „Am să depun toate eforturile pentru ca să putem ridica imaginea justiției în societate. Împreună cu colegii de la Curtea de Apel, vom face tot posibilul ca atunci cînd cetățenii se vor adresa în instanța de judecată să vină cu un singur gînd că li

se va face dreptate”, a declarat Ion Pleșca.

La concursul pentru suplینirea funcției de președinte al Curții de Apel Chișinău s-au înscris opt candidați, din care patru s-au prezentat la ședința

Consiliului Superior al Magistraturii. Printre candidați a fost și Anatolie Doga, care a deținut pînă în prezent această funcție.

Ion Pleșca a activat anterior ca judecător la Judecătoria

sectorului Botanica, după care a fost membru al Consiliului Superior al Magistraturii. În timpul mandatului de deputat pe listele AMN a deținut funcția de președinte al Comisiei juridice, numiri și imunități a Parlamentului.

Consiliul Superior al Magistraturii a examinat, în aceeași ședință, cererile candidaților la funcția de președinte al Curții de Apel Cahul și președinte al Curții de Apel Bender. La Cahul președinte a fost desemnat judecătorul Ghenadie Eni, iar la Bender singura cerere a fost depusă de Mihail Antonov, care deja a exercitat două mandate și nu mai poate candida.

Directorul CReDO: „Progrese mari la capitolul organizare judecătorească nu avem”

Nu avem înregistrate progrese mari la capitolul organizare judecătorească. Dar avem discuții importante la capitolul încotro o va lua reforma justiției. Declarația a fost făcută de către directorul Centrului de Resurse pentru Drepturile Omului (CReDO), Sergiu Ostaf.

„Dacă interpretăm justiția în sensul larg al cuvîntului, în sensul european, adică cel care să includă sistemul judecătoresc, sistemul polițienesc, funcționarea instanțelor de judecată și instituțiilor care protejează ordinea publică, atunci situația este următoarea: avem cîteva proiecte de legi în proces de examinare și adoptare, inclusiv cîteva proiecte de modificare a legilor cu privire la eficientizarea sistemului de organizare judecătorească pentru o transparență mai mare și o responsabilizare mai mare a judecătorilor”, a menționat Sergiu Ostaf. Aceste modificări nu au fost încă adoptate, dar se discută în cadrul Consiliului pentru reformarea sistemului justiției și în cadrul grupurilor de lucru ale Ministerului Justiției.

Potrivit lui Sergiu Ostaf, o inițiativă importantă a fost eliminarea instanțelor judecătorești economice și transmiterea competențelor respective la instanțele de drept comun.

„Modificarea dată încă nu a intrat în vigoare, însă va avea un impact puternic asupra funcționării, independenței și calității actului de justiție în materie economică. Vom simți efectele, probabil, în următoarele 3-4 luni după intrarea în vigoare a acestor modificări”, a menționat Sergiu Ostaf.

Cît privește unele încercări ale guvernării de a substitui unele persoane, așa-numite persoane compromise, directorul CReDO a menționat că, din prima, aceste încercări au fost cam „handicapate”, atunci cînd nu s-a respectat procedura și aceasta a deranjat foarte mult întregul corp judecătoresc.

Directorul CReDO a mai spus că sînt mai multe intenții și mai multe încercări de a opera modificări care vor aduce schimbări pozitive pentru sistemul judecătoresc. „Așteptăm în practică anumite schimbări, care nu vor intra în vigoare mai devreme de luna octombrie, noiembrie, decembrie anul acesta”, a precizat Sergiu Ostaf.

Reforma justiției este bazată pe patru compartimente: reforma procedurii penale, reforma procedurii civile, organizarea judecătorească și reforma procuraturii. Pentru elaborarea proiectelor de lege privind modificarea legislației au fost create grupuri de lucru care sînt formate din experți ai societății civile, reprezentanți ai instituțiilor de profil, academicieni etc.

Moldova a pierdut un alt dosar la Curtea Europeană a Drepturilor Omului

Cabinetul de miniștri va plăti o altă compensație financiară unui grup de cetățeni ai Moldovei, conform deciziei Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO). Reclamanții au fost antreprenorii Ivan Bișir și Ivan Tuluș, care posedă una dintre cele mai mari întreprinderi agricole din sudul republicii. În iunie 2005, cei doi au fost reținuți în mod nejustificat în baza acuzațiilor de fals, care, potrivit anchetatorilor, a dus la însușirea ilegală a circa 500 mii de dolari. Antreprenorii au fost reținuți pentru aproximativ șase luni, după ce au fost eliberați din lipsă de dovezi.

În sesizarea lor la Curtea de la Strasbourg, reclamanții, în primul rînd, au solicitat compensarea daunelor morale, atît din cauza arestării ilegale, cît și din cauza metodelor aplicate de către organele de forță. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a admis acțiunea parțial, luînd decizia de a plăti reclamanților 17,4 mii de euro.

Conform datelor oficiale, pînă în prezent, Moldova a pierdut la Curtea de la Strasbourg cîteva sute de cazuri, achitînd în total circa 12 mln euro. Cele mai multe adresări la CEDO au fost înregistrate în mijlocul anilor 2000, iar acum pe rol se află peste o mie de sesizări.

Alexandru Tănase: „Doar lichidarea instanțelor nu va rezolva problema corupției”

„Lichidarea instanțelor economice este doar un element în tabloul general al reformei. Lichidarea a două instanțe nu poate fi calificată ca o tentativă de a subordona justiția, ci mai degrabă de a strica schemele existente în justiție”, a declarat Alexandru Tănase.

„Potrivit legii, personalul instanțelor nu va fi disponibilizat ci va fi angajat în alte instanțe de judecată. În ceea ce privește judecătorii, ei vor fi transferați de către CSM în alte instanțe. Toate dosarele depuse la instanțele economice vor fi judecate în continuare în termen de 6 luni. Acele dosare care nu vor fi finalizate în acest termen vor fi transmise în alte instanțe conform noii competențe”, a explicat fostul ministru al Justiției.

„Cred că ar fi bine să menționăm

că nu a fost justificată însăși crearea acestor instanțe. Lichidarea instanțelor specializate a fost necesară pentru a aduce justiția mai aproape de cetățeni și pentru a evita concentrarea tuturor litigiilor comerciale în două instanțe. Cetățeanul simplu de la Briceni, Cahul, Edineț și Leova nu va mai trebui să meargă la Chișinău pentru a se judeca, dar va avea posibilitatea să inițieze litigii comerciale la instanța de la locul de trai”, a mai adăugat Tănase.

Cît despre afirmațiile lui Mihai Ghimpu potrivit cărora nu este corect ca salariile judecătorilor respectivi să rămîna aceleași, adică să le fie păstrate pe viață, Alexandru Tănase susține: „Nu voi comenta acest subiect, deoarece așa putea fi pus în situația de a judeca acest dosar la Curtea Constituțională”.

Ministrul Justiției cere opinia partidelor parlamentare și extraparlamentare privind reforma justiției

Ministrul Justiției, Oleg Efrim, a expediat solicitări pentru consultarea opiniei asupra Strategiei de reformare a sectorului justiției fracțiunilor parlamentare și partidelor extraparlamentare, informează Serviciul de presă al ministerului.

Astfel, de la lansarea pentru consultații publice a proiectului Strategiei de reformare a domeniului justiției, Ministerul Justiției a recepționat un șir de contribuții din partea instituțiilor subordonate, a reprezentanților societății civile și mediului academic.

Strategia de reformă a sectorului justiției va fi definitivată pînă la 10 august 2011, iar pînă în toamnă documentul va fi prezentat Parlamentului spre adoptare.

Amintim că elaborarea strategiei a fost determinată de nivelul scăzut al încrederii în justiție din partea societății, percepția generală a gradului avansat de corupție în sectorul justiției, crearea unui mediu favorabil pentru creșterea economică și a investițiilor, precum și aspirațiile Republicii Moldova de integrare în UE.

Ministerul Afacerilor Interne: Progrese și... aspecte ce lasă de dorit

La 26 ianuarie 2010, Curtea de Conturi reflecta, în hotărârea sa, multiplele abateri de la legislație pe care fosta conducere a Ministerului Afacerilor Interne le-a admis în activitatea sa, precum și un șir de recomandări spre implementare, în vederea atenuării consecințelor nefaste. La mai bine de un an și jumătate de atunci, situația pare a fi una mai bună.

Totuși, persistă practica îngrădirii accesului la unele informații cu caracter public. Mai mult, nici o persoană cu funcții de răspundere nu a fost sancționată penal și nici disciplinar. De asemenea, un aspect negativ îl reprezintă animozitățile între instituțiile care exercită urmărirea penală. Acestea sînt doar cîteva din concluziile la care a ajuns Transparency International - Moldova în studiul „Monitorizarea implementării hotărîrilor Curții de Conturi: cazul MAI”.

Autorii studiului și-au pus drept scop evaluarea situației privind implementarea de către autoritățile publice a recomandărilor Curții de Conturi (CC), determinarea obstacolelor în calea acestui proces și găsirea soluțiilor de remediere a situației. În calitate de obiect al monitorizării a fost selectată Hotărîrea CC nr. 5 din 26.01.2010.

Printre abaterile stabilite la începutul anului trecut de Curtea de Conturi se evidențiau, în special, eschivarea fostei conduceri a ministerului de la modul legal de formare și utilizare a mijloacelor speciale parvenite de la Consiliul European și Asociația Europeană a Colegiilor de Poliție; efectuarea de cheltuieli în interese de partid; înstrăinarea frauduloasă a imobilelor; efectuarea achizițiilor publice în lipsa alocațiilor de la buget și fără respectarea procedurii legale, astfel cauzînd prejudicii considerabile bugetului de stat.

În cadrul realizării studiului, reprezentanții Transparency International - Moldova au solicitat informații privind măsurile întreprinse de către MAI și alte autorități vizate în hotărîre în vederea realizării recomandărilor CC, au desfășurat un focus-grup pe subiectul problemelor sistemice ce țin de realizarea Hotărîrii CC; au efectuat o cercetare sociologică privind calitatea auditului CC.

Una din concluziile de bază se referă la nivelul de transparență la capitolul oferirea informațiilor solicitate. Astfel, deși toate autoritățile publice contactate au răspuns solicitărilor, persistă practica prezentării unor răspunsuri sumare și evazive, accesul la unele informații cu caracter public fiind în continuare îngrădit.

O veste bună este aceea că MAI a realizat o mare parte din măsurile recomandate de CC, în special emiterea ordinelor privind crearea comisiilor pentru achiziții publice și controlul subdiviziunilor, aprobarea Nomenclatorului serviciilor prestate contra plată, efectuarea unor misiuni de audit intern ș.a. (acestea fiind confirmate prin documente). Totuși, cerința de a asigura la maximum transparența achizițiilor publice din Planul de lichidare a iregularităților aprobat de MAI nu a fost îndeplinită.

Pe de altă parte, nici o persoană cu funcții de răspundere care a admis încălcări la utilizarea mijloacelor financiare și la gestionarea patrimoniului public nu a fost sancționată disciplinar de conducerea ministerului. Motivul invocat a fost că „la momentul controlului, persoanele vizate erau concediate sau au demisionat după efectuarea controlului”. În aceeași ordine de idei, informațiile MAI privind aplicarea sancțiunilor disciplinare persoanelor cu funcții de răspundere („nu au fost aplicate sancțiuni disciplinare”) se contrazic cu cele oferite de Cancelaria de Stat („mai multe persoane cu funcții de răspundere au fost sancționate disciplinar”).

Situația nu diferă nici la capitolul sancțiuni penale. Astfel, pînă în prezent, nici o persoană cu funcții de răspundere din cadrul MAI nu a fost sancționată penal. Din șase cauze penale pornite, doar patru au rămas pe rol (una este în examinare la Judecătoria Centru, două - în gestiunea CCCEC, urmărirea nefiind finalizată, iar o cauză este suspendată). Din trei cauze civile, doar în cazul uneia instanța a admis parțial recuperarea prejudiciului.

Raportorii Transparency International - Moldova atenționează că avînd în vedere ritmul încet al procedurilor și acțiunilor de anchetă, precum și faptul că multe din abaterile constatate în hotărîre au avut loc în perioada 2002-2009, există riscul să expire termenul de prescripție și, drept urmare, persoanele vinovate să nu fie trase la răspundere. Ca rezultat, prejudiciul adus statului nu va fi restituit sau va fi restituit doar parțial.

De asemenea, reprezentanții TI-Moldova au stabilit că nu există o conlucrare eficientă între autoritățile publice care trebuie să fie preocupate de utilizarea corectă a mijloacelor publice și de implementarea HCC, în special: Ministerul Finanțelor, Procuratura Generală, Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, Guvernul și Parlamentul Republicii Moldova, comisiile parlamentare de profil.

În urma realizării studiului, s-au constatat un șir de probleme, printre care și:

- probleme de ordin legislativ - lipsește un mecanism

clar de implementare a HCC, nu există sancțiuni pentru neimplementarea de către autoritățile publice a acestor hotărîri;

- probleme de ordin politic - persistă practica funcționării instituțiilor publice în dependență de deciziile politice și relațiile de rudenie, există cazuri cînd funcționarii publici care au admis încălcări sînt promovați în cadrul acelorași instituții sau altor entități, dat fiind faptul că au o acoperire politică;

- probleme de procedură, care pot tergiversa sau chiar împiedica implementarea HCC. Printre acestea se evidențiază: recomandările CC nu sînt percepute de instituțiile auditate ca fiind obligatorii; procesul anevoios de investigare a unor infracțiuni, de acumulare a materialelor probatorii; dificultăți în investigarea întreprinderilor-fantomă;

- funcționalitatea joasă și lipsa de transparență a auditului intern - unii manageri ai instituțiilor publice nu conștientizează importanța auditului intern; există riscuri ca în cazul în care managerii vor comite abateri, auditorii interni vor mușamaliza neregulile sau vor mima activitatea; auditorii interni nu au suficientă experiență în domeniu; accesul la rapoartele de audit intern în unele instituții publice este limitat;

- existența tensiunilor între instituțiile care exercită urmărirea penală;

- neantrenarea sau antrenarea insuficientă a unor autorități publice în implementarea HCC. Spre exemplu, Parlamentul nu a audiat rapoartele de activitate ale CC pentru anii 2008 și 2009, Comisia parlamentară securitate națională, apărare și ordine publică, fiind informată de către CC despre neregulile depistate la MAI în mai multe hotărîri, nu a luat nici o atitudine în acest sens;

Autorii studiului au atenționat și asupra aspectului ce ține de independența Curții de Conturi. Potrivit acestora, există riscuri ca la conducerea instituției să fie numită o persoană afiliată politic, care să poată influența activitatea CC în interese de partid (să activeze în situație de conflict de interese).

Potrivit rezultatelor cercetării sociologice, comparativ cu 2009, instituțiile publice au fost mai disponibile să ofere răspunsuri, ceea ce denotă o

deschidere mai mare a acestora în comunicarea cu societatea civilă și o mai mare sinceritate în oferirea răspunsurilor.

La fel, se atestă o ușoară îmbunătățire a situației privind aplicarea sistemelor de control și audit intern în instituțiile publice, asigurarea transparenței în activitatea de control intern și a măsurilor de executare a HCC, diminuarea gradului de implicare a factorului politic și a demnitarilor de stat la întocmirea rapoartelor de audit și a HCC.

De cealaltă parte însă, deși există un anumit progres, situația privind asigurarea transparenței activității auditului intern și a măsurilor de executare a HCC rămîne deocamdată nesatisfăcătoare. Deși s-au constatat progrese modeste la capitolul control și audit intern, totuși, acestea nu sînt implementate deplin, ceea ce creează un spațiu pentru eventuale abuzuri în managementul instituțiilor publice. În plus, se atestă o înrăutățire a situației la astfel de indicatori precum: obiectivitatea auditorilor Curții de Conturi, profesionalismul, amabilitatea, respectul acestora față de reprezentanții instituțiilor auditate.

Autorii cercetării au formulat și unele recomandări eficiente pentru a implementării HCC, printre care:

- introducerea în cadrul legal a sancțiunilor pentru neimplementarea hotărîrilor Curții de Conturi;

- sporirea atenției Guvernului asupra neregulilor în activitatea instituțiilor publice subordonate, depistate de către Curtea de Conturi (de exem-

plu, examinarea problemelor tipice care împiedică implementarea HCC, audierea la ședințele Guvernului a conducătorilor autorităților/instituțiilor publice cu referire la măsurile întreprinse pentru executarea recomandărilor CC);

- sporirea atenției Parlamentului asupra necesității luării de atitudine față de implementarea HCC. În special, se propune: examinarea de către Parlament în ședință plenară a raportului CC asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice; crearea unui Grup de lucru care va examina mersul implementării HCC, impedimentele în acest proces și va prezenta propuneri Parlamentului; convocarea, în dependență de caz, a unor ședințe ale comisiilor parlamentare în contextul implementării hotărîrii, cu audierea conducătorilor autorităților/instituțiilor auditate care au restanțe la executarea recomandărilor CC;

- examinarea oportunității stabilirii răspunderii solide în activitatea comisiilor decizionale;

- responsabilizarea și sancționarea adecvată a persoanelor vinovate de încălcarea legislației la utilizarea mijloacelor publice, precum și a persoanelor care se eschivează de la executarea hotărîrilor CC;

- asigurarea independenței Curții de Conturi și diminuarea riscurilor influenței politice asupra acestei entități (prin crearea unei Comisii parlamentare de control al utilizării banilor publici și patrimoniului public, conducerea căreia ar fi oferită opoziției, astfel încît această comisie să conlucreze cu CC);

- consolidarea auditului intern în instituțiile publice și asigurarea independenței acestuia prin: implementarea

deplină a controlului și auditului intern, instruirea și informarea continuă a auditorilor, motivarea și responsabilizarea managerilor instituțiilor publice în scopul conștientizării de către aceștia a beneficiilor și funcțiilor auditului intern;

- transparentizarea activității autorităților publice, în special prin publicarea pe paginile web ale acestora a informațiilor despre măsurile de implementare a HCC, rezultatele activității de audit intern (de exemplu, a rapoartelor de audit intern), modul de utilizare a asistenței străine, achizițiile publice (planul anual de achiziții, informația despre agenții economici care au participat la licitații, deciziile privind selectarea cîștigătorilor concursurilor de achiziții);

- reducerea duratei auditului extern și a frecvenței misiunilor de audit extern;

- asigurarea obiectivității auditului Curții de Conturi, sporirea credibilității și a profesionalismului funcționarilor CC.

Și nu în ultimul rînd, reprezentanții societății civile recomandă consolidarea valorilor etice în rîndurile colaboratorilor Curții de Conturi, cultivarea unei atitudini respectuoase față de angajații instituțiilor auditate, supravegherea respectării normelor etice de către auditorii și funcționarii CC.

Menționăm că studiul „Monitorizarea implementării hotărîrilor Curții de Conturi: cazul MAI” a fost realizat cu susținerea Fundației Est-Europene din resursele financiare acordate de Agenția Suedeză pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională (SIDA) și Ministerul Afacerilor Externe al Danemarcei (DANIDA).

Lilia DUMINICA

Moldova - România, un pas comun, un scop comun: Siguranța copiilor

Peste 160 000 de euro oferiți de Uniunea Europeană Republicii Moldova și României vor fi îndreptați spre îmbunătățirea sistemului de protecție a copiilor din cele două state, prin promovarea interacțiunii și rețelelor de profesioniști din domeniu. Acțiunea se încadrează în proiectul „Împreună pentru Copii” lansat recent de Asociația Obștească „CCF Moldova - copil, comunitate, familie”, în parteneriat cu Asociația Alternative Sociale din România.

Proiectul este finanțat de UE prin Programul Operațional Comun România - Ucraina - Republica Moldova 2007-2013. Valoarea exactă a acestuia se ridică la 166 210 euro.

În rezultatul implementării proiectului se așteaptă o eficientizare a sistemului de protecție a copilului din raioanele Cantemir și Leova a Republicii Moldova și din județul Iași al României. În acest sens, pe parcursul desfășurării proiectului va fi încurajată interacțiunea în cadrul rețelelor de profesioniști din domeniu. Astfel, peste 200 de specialiști vor fi implicați în sesiuni de formare, creare a grupurilor de experți, vizite de studiu, conferințe etc.

Beneficiarii finali ai proiectului vor fi mii de copii și familii din raioanele și județul menționate mai sus, care vor primi servicii eficiente ca urmare a dezvoltării cunoștințelor, abilităților și atitudinilor profesioniștilor din

domeniul social.

Autorii proiectului își propun un șir de măsuri care urmează a fi realizate. Printre acestea se numără:

- instruirea a peste 200 de specialiști în decurs de 20 de zile;
- organizarea a cinci vizite de studiu în Republica Moldova și România pentru circa 80 de profesioniști;
- stabilirea unui grup transfrontalier de experți;

- distribuirea a 300 de exemplare ale „Ghidului transfrontalier de bune practici”, creat de asemenea în cadrul proiectului;

- organizarea unei conferințe internaționale cu participarea a 60 de experți și specialiști din aria de implementare a proiectului, dar și din alte regiuni.

Totodată, la etapa de finalizare a implementării proiectului va fi stabilit un model de parteneriat între profesioniștii din regiunile vizate, capabil să identifice și să împărtășească soluții comune pentru rezolvarea problemelor comune.

Menționăm că Programul Operațional Comun România - Ucraina - Republica Moldova 2007-2013 este finanțat de Uniunea Europeană prin Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat și este cofinanțat de țările participante în cadrul programului.

Lilia DUMINICA

Problema înregistrării cultelor religioase trebuie abordată cu prudență și dezbătută public

Integrarea Republicii Moldova în Uniunea Europeană implică un șir de obligații asumate de către stat, printre ele – respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Adoptarea legii nediscriminare a stîrnit discuții aprinse în societatea noastră, iar înregistrarea, la 14 martie 2011, a Ligii Islamice a constituit mărul discordiei printre credincioșii ortodocși. Astfel, mai mulți enoriași din cadrul Asociațiilor Ortodoxe din Republica Moldova au protestat cu cruci, icoane și clopote pe 18 mai, în fața Guvernului, în semn de protest față de această acțiune. Prin urmare, chestiunile care vizează acest capitol necesită o abordare cu maximă prudență, ținînd cont de faptul că este vorba de o societate în care biserica este tratată cu cea mai mare încredere, iar peste 90% din cetățeni se declară creștin-ortodocși. Altfel, riscul declanșării unor tulburări sociale devine iminent. Or, reacțiile emoționale și protestele recente față de înregistrarea Ligii Islamice au demonstrat cu prisosință capacitatea de mobilizare a preoților.

Din acest motiv, e nevoie de a

relua discuțiile referitor la modificarea Legii privind cultele religioase. Dezbaterile trebuie purtate în văzul reflectoarelor, și nu în culise, afirmă expertul IDIS Ghenadie Mocanu în analiza sa „Tensiunile sociale în urma înregistrării Ligii Islamice în R. Moldova. E timpul pentru o dezbateră profundă asupra Legii privind cultele religioase?”. Lucrarea apare cu sprijinul financiar al Fundației Friedrich Ebert.

Pentru a evita alte „convulsii sociale”, este necesar de a defini cît mai clar și explicit definiția de „cult”, subliniază Ghenadie Mocanu de la IDIS „Viitorul”: „Definiția actuală este aflată de vagă, încît permite oricui să se ascundă sub acest nume. În România, e nevoie de cel puțin 12 ani de experiență pentru a înregistra un cult, în timp ce în Republica Moldova e suficientă semnătura a 100 de cetățeni”.

În aceste condiții, și cea mai

Ghenadie Mocanu
POLICY BRIEF
18.4.2011
FRIEDRICH EBERT STIFTUNG
IDIS

TENSIUNILE SOCIALE ÎN URMA ÎNREGISTRĂRII LIGII ISLAMICE ÎN R. MOLDOVA. E TIMPUL PENTRU O DEZBATERE PROFUNDĂ ASUPRA LEGII PRIVIND CULTELE RELIGIOASE?

La 14 martie 2011, Ministerul Justiției al R. Moldova a înregistrat Liga Islamică în calitate de cult religios ce reunește mai multe asociații de musulmani. Acțiune care a nemulțumit reprezentanții bisericii ortodoxe, cult majoritar în R. Moldova.

Mai mulți credincioși din cadrul Asociațiilor Ortodoxe din Republica Moldova au protestat cu cruci, icoane și clopote pe 18 mai, în fața Guvernului în semn de protest față de înregistrarea Ligii Islamice. Aceștia au înaintat un demers prim-ministrului Vlad Filat prin care au cerut revizuirea legii privind cultele religioase. Înalț Prea Sfințitul Vladimir, Mitropolit al Chișinăului și Întregii Moldove a condamnat înregistrarea oficială a islamului, menționând că decizia de a înregistra cultul respectiv ar putea provoca nemulțumiri în societatea moldovenească.

Ca reacție, la 25 mai curent, premierul Vlad Filat a participat la ședința Sinodului Mitropoliei Moldovei, după care a declarat că urmează să efectueze o analiză amplă vizavi de modalitatea în care a fost înregistrată Liga Islamică în Republica Moldova, inclusiv va fi examinată și modificarea legii privind cultele. S-a convenit să se creeze o comisie mixtă dintre reprezentanții Bisericii și altor reprezentanți, pentru ca legea să fie ajustată pentru situația Republicii Moldova.

Au existat și reacții externe cu privire la acest subiect. Poziția Delegației Uniunii Europene și a OSCE este destul de fermă. Acestea atenționează asupra necesității respectării de către autoritățile R. Moldova a dreptului la libertatea religioasă a tuturor cetățenilor. La 26 mai, șeful Delegației Uniunii Europene în Moldova, Dirk Shuebel a declarat într-o conferință de presă că „R. Moldova are reștațe la capitolul respectarea drepturilor

La 14 martie 2011 Ministerul Justiției a înregistrat în calitate de cult Liga Islamică în conformitate cu Legea privind cultele religioase. Acest fapt a stîrnit nemulțumirea Mitropoliei Moldovei care a organizat, în plină campanie electorală pentru alegeri locale, proteste papice prin care cerea modificarea legii respective și anularea deciziei de înregistrare a Ligii Islamice. În caz contrar, un prelat amenința cu excluderea autorităților din rugămintele bisericești. Participanți la ședința Sinodului Mitropoliei Moldovei, premierul Vlad Filat s-a arătat dispus să soluționeze această problemă în interesul întregii comunități din R. Moldova și a menționat despre crearea unei comisii mixte pentru modificarea legii privind cultele religioase.

mică scînteie poate răvăși ordinea socială și așa fragilă. „Accelerarea ritmurilor modernizării și apropi-

liberalizat de vize. Dacă autoritățile interzic Liga Islamului, asta în-

erii de valorile occidentale nu impune R. Moldova să ignore provocările care vizează propria securitate națională”, a specificat G. Mocanu.

Pe de altă parte, poziția Delegației Uniunii Europene și OSCE cu privire la aceste subiecte este destul de fermă, iar reacțiile din partea acestora nu au întîrziat să apară, atenționîndu-se asupra necesității respectării de către autoritățile R. Moldova a dreptului la libertatea religioasă a tuturor cetățenilor. Șeful Delegației Uniunii Europene în Moldova, Dirk Shuebel, a declarat într-o conferință de presă că „R. Moldova are reștațe la capitolul respectarea drepturilor minorităților sexuale și religioase. Aprobarea legii antidiscriminare și respectarea minorităților este una dintre condițiile regimului

seamnă că R. Moldova nu respectă condițiile obținerii regimului liberalizat de vize”.

Iată de ce e nevoie de a stabili criterii clare, astfel încît drepturile minorităților religioase să fie respectate. Aceasta este una dintre condițiile obținerii unui regim liberalizat de vize cu Uniunea Europeană, explică Ghenadie Mocanu. „Există anumite angajamente pe care R. Moldova și le-a asumat față de instituțiile europene. Pentru a susține financiar reformele din RM, Comisia Europeană trebuie să fie sigură că anumite procese democratice sînt stabile”, menționează acesta.

Astfel, înregistrarea oricărui cult în Republica Moldova este un drept acordat de legislația în vigoare cetățenilor de diferite confesiuni. Drept consecință, înregistrarea Ligii Islamice reprezintă asigurarea drepturilor unui grup de persoane la propria confesiune. Prin urmare, Liga Islamică continuă să fie înregistrată în Registrul de Stat al Organizațiilor necomerciale la Ministerul Justiției, conchide Ghenadie Mocanu în analiza sa.

Cor. DREPTUL

Drepturi egale pentru persoanele cu dizabilități: Realitate sau vis

Persoanele cu dizabilități din Moldova se vor putea bucura, adevărat că nu în viitorul foarte apropiat, de aceleași drepturi ca și cetățenii de rînd. Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei a definitivat și prezentat, recent, foaia de parcurs pentru introducerea unei noi metodologii pentru determinarea dizabilității în Republica Moldova.

Elaborată cu sprijinul Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), foaia de parcurs va facilita lansarea unei reforme care ar asigura incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități în conformitate cu prevederile Convenției ONU pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități și implementarea acesteia de către diferite instituții ale statului la nivel central și local.

Documentul acordă o atenție deosebită dezinstiționării, asistenței de specialitate privind formarea profesională a adulților cu dizabilități, precum și accesului la educația de calitate pentru copiii cu dizabilități. De asemenea, foaia de parcurs estimează costurile implementării reformelor preconizate la prima etapă, inclusiv costuri de instruire a personalului, costuri de achiziționare, adaptare și publicare a instrumentelor de evaluare, costuri administrative, costuri de asigurare a bazei tehnice și materiale ale structurilor reformate.

Potrivit ministrului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Valentina Buliga, Republica Moldova își propune promovarea unei politici sociale coerente și consecvente ajustată la condițiile actuale, precum și la standardele europene și internaționale. „Un exemplu în acest sens este ratificarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, care promovează sistemul de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități și instituirea de servicii noi pen-

tru această categorie de beneficiari”, a precizat Valentina Buliga.

„Aceste obiective internaționale se regăsesc și în documentele strategice naționale, activitatea Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei fiind orientată spre aplicarea unor noi mecanisme de protecție socială a persoanelor cu dizabilități și perfecționarea cadrului legislativ-normativ”, a mai subliniat ministrul.

Expertul internațional Zdislav Skvarciyan a prezen-

tat experiența Lituaniei și Armeniei în implementarea Convenției ONU pentru drepturile persoanelor cu dizabilități. „La fel ca și Lituania, Republica Moldova a moștenit un sistem vechi medical de determinare a dizabilității. Pentru a asigura o reală incluziune socială a persoanelor cu dizabilități, este necesar ca actualul sistem medical de determinare a dizabilității să fie reformat și să se treacă de la sistemul medical de determinare a dizabi-

respectarea drepturilor acestor persoane.

„Această foaie de parcurs reprezintă o nouă viziune asupra stabilirii dizabilității și un pas important în asigurarea egalității drepturilor pentru toți cetățenii Republicii Moldova”, a declarat Matilda Dimovska.

Menționăm că în prezent, în Republica Moldova sînt peste 170 000 de persoane cu dizabilități, care de multe ori se confruntă cu discriminare, excludere socială, sărăcie, șomaj, acces scăzut la servicii publice, astfel fiind private de posibilitatea de a-și exercita drepturile lor fundamentale.

Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) a avut un rol principal în promovarea ratificării Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități de către Republica Moldova (CDPD). În 2009, PNUD Moldova a realizat un studiu privind ratificarea convenției, care a servit drept impuls pentru ratificarea acesteia și dezvoltarea unei strategii și a unui plan de acțiuni privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități.

Amintim că Republica Moldova a ratificat Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități în iulie 2010. În urma ratificării convenției, au fost adoptate Strategia privind Incluziunea Socială a Persoanelor cu Dizabilități și un plan de acțiuni. Acestea prevăd o serie de măsuri pe care statul trebuie să le întreprindă pentru a garanta drepturile persoanelor cu dizabilități.

Lilia DUMINICA

Moldova va primi de la Banca Mondială un credit de 30 de milioane de dolari pentru promovarea reformelor în sistemul învățămîntului

Banca Mondială (BM) va acorda Moldovei un credit de 30 de milioane de dolari pentru realizarea unui nou proiect de susținere a reformelor în domeniul educației. Potrivit comunicatului Serviciului de presă al Guvernului, despre aceasta a anunțat directorul regional al BM pentru Moldova, Belarus și Ucraina, Martin Reiser, în cadrul întrevederii de la Chișinău cu premierul moldovean Vladimir Filat. El a menționat că proiectul în cauză se va determina pornind de la un nou principiu de finanțare, bazat pe rezultatele programului de reforme în sistemul învățămîntului. Martin Reiser a spus că scopul susținerii acestui sector în Moldova constă în asistarea la realizarea Planului de acțiuni privind implementarea reformelor structurale în domeniul educației, aprobat prin Hotărîrea Guvernului Moldovei din 5 iulie 2011.

Principalele direcții ale acestuia sînt asigurarea accesului tuturor copiilor la educație de calitate, sporirea flexibilității relațiilor de muncă în acest domeniu, precum și utilizarea mai eficientă a mijloacelor financiare, cu aplicarea unei formule de calcul per elev la nivel național.

De remarcat că în Moldova, din momentul aderării la grupul Băncii Mondiale în 1992, cu sprijinul BM, au fost implementate peste 60 de proiecte comune, cu un buget total de aproape 650 de milioane de dolari. Consiliul administrativ al Băncii Mondiale a aprobat recent două acorduri noi de împrumut pentru proiectele din Moldova – „e-Transformare a Guvernării” și „Consolidarea eficacității rețelei de asistență socială”, în valoare de 20 de milioane de dolari și 37 de milioane de dolari, respectiv. În 2010, Moldova a primit asistență financiară din partea Băncii Mondiale în mărime de 79 de milioane de dolari.

Republica Moldova are restanțe serioase față de UE

Încă în 2005, Republica Moldova și Uniunea Europeană au semnat în cadrul Politicii Europene de Vecinătate un Plan de Acțiuni care stipula anumite obligații pentru Moldova și la capitolul concurență. Majoritatea acestora nu au fost nici până astăzi îndeplinite. Moldova, timp de șase ani, nu a reușit să stabilească o definiție uniformă și obligatorie a ajutorului de stat, care să fie compatibilă cu cea a UE. De asemenea, nu a asigurat transparența completă a ajutoarelor de stat pe care le-a acordat și nici punerea efectivă în aplicare a dreptului concurenței. Este foarte posibilă preluarea acestor obligații în viitorul Acord de Asociere RM-UE (AA), pe componenta zonei de liber schimb cu UE, în cadrul căreia va fi negociat și capitolul concurenței.

Pentru Uniunea Europeană, o politică concurențială eficientă se referă la patru dimensiuni: antitrust, liberalizarea pieței, controlul ajutoarelor de stat și controlul concentrărilor economice. Judecând după experiența celorlalte state care au încheiat sau negociază Acorduri de Asociere, ne putem aștepta că UE va mai solicita ajustarea progresivă a monopolurilor de stat cu caracter comercial. Astfel, se așteaptă că până la finele anului cinci după intrarea în vigoare a AA să nu existe nici o discriminare privind condițiile în care bunurile sînt comercializate între RM și UE.

Clasa politică și negocierii trebuie să conștientizeze neîntârziat

că armonizarea legislației în domeniul concurenței și ajutorului de stat este vitală pentru integrarea Moldovei în UE. Pornind de la restanțele din trecut și viteza de „melc” cu care Moldova a „avansat” la acest capitol, implementarea în termeni restrînși a capitolului concurență va fi o adevărată provocare pentru țara

venției Naționale pentru Integrarea Europeană, care s-a întrunit recent la o masă rotundă. La eveniment au participat funcționari ai administrației publice centrale, experți independenți, lideri de ONG-uri, reprezentanți ai asociațiilor de business. La reuniune au mai asistat experți ai Misiunii UE de Asistență la Frontie-

• Pregătirea serioasă pentru negocieri – toate solicitările (poziția) Moldovei pe parcursul negocierilor trebuie să fie însoțite de date relevante, inclusiv statistice, privind concurența și ajutoarele de stat existente în toate domeniile economiei naționale.

• Instituirea urgentă a unui instrument de monitorizare a progresului realizat în sectorul concurenței și intervenția imediată a Guvernului în caz de progres limitat în implementarea recomandărilor înscrise în Planul de Acțiuni pentru pregătirea privind negocierea zonei de liber schimb cu UE.

• Dotarea urgentă a Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței cu resurse umane corespunzătoare, inclusiv prin instituirea independenței financiare a acesteia.

• Sensibilizarea societății cu privire la modul în care practicile anticoncurențiale pot restricționa accesul la oportunitățile de pe piața de afaceri internațională și efectelor lor negative.

Implementarea condițiilor UE în domeniul politicii de concurență trebuie să fie privită pozitiv. În primul rînd, aplicarea de către Republica Moldova a regulilor de concurență a UE este un pas vital pentru obți-

nera calității de membru al UE. În al doilea rînd, pe termen scurt, acest fapt conferă credibilitate angajamentului statului nostru de a aplica legislația națională concurențială la sine acasă, au conchis participanții la masa rotundă.

Pe lângă Grupul de lucru pe comerț, servicii, concurență, Convenția Națională pentru Integrarea Europeană mai include altele două: agricultură și dezvoltare regională; vize, frontiere și regiunea transnistreană. Acest format este unul care reușește să permită atingerea consensului dintre autorități și societatea civilă pe formula politicilor care urmează a fi puse la punct și, totodată, în practică pentru a apropia Republica Moldova de Uniunea Europeană.

Proiectul „Convenția Națională pentru Integrarea Europeană” este implementat de Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul”, Asociația pentru Politică Externă, Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”, Centrul de Cercetare al Asociației Slovace pentru Politică Externă, cu susținerea financiară a Ministerului Afacerilor Externe al Slovaciei.

Scopul inițiativei este de a stimula dezbateri ample și de a formula recomandări pentru structurile guvernamentale, cu participarea societății civile, în vederea adoptării și implementării acquis-ului comunitar în Republica Moldova. Proiecte similare și-au demonstrat deja eficiența în Republica Slovacă, Serbia și Bosnia și Herțegovina. Paralel, un asemenea proiect este desfășurat și în Ucraina.

Cor. DREPTUL

noastră. Or, nerealizarea în termenii negociații a acestor reforme va reduce considerabil din încrederea statelor membre ale UE față de Guvernul actual, iar Moldova va trebui să cedeze altei țări perspectiva de „istorie de succes” în cadrul Parteneriatului Estic.

Acestea sînt principalele constatări ale Grupului de lucru pe comerț, servicii, concurență al Con-

ră și un expert de la Oficiul Antimonopol din Republica Slovacă, care a împărtășit experiența statului său în a negocia acest capitol cu UE.

La finalul întrunirii, participanții au adoptat un pachet de recomandări adresate autorităților naționale. Acesta vizează:

• Executarea cît mai urgentă a obligațiilor restante asumate de RM pe această dimensiune.

10 străzi din Capitală vor fi reparate integral timp de 3 luni

În trei luni de zile, 10 străzi din municipiul Chișinău vor fi reparate integral. Despre aceasta a anunțat primarul general, Dorin Chirtoacă. Este vorba despre străzile Ștefan cel Mare, Vadul lui Vodă, Muncești, Ismail, Dacia, Vasile Lupu, Hîncești, Grigore Vieru, Tudor Strișcă și Burebista.

„În mod normal, la fiecare 10 ani trebuie înlocuit asfaltul pe aceste străzi, însă unele din ele nu au fost reparate de 30-40 de ani”, a remarcat edilul Capitalei.

Potrivit lui Chirtoacă, costul lucrărilor este estimat la 162 milioane lei. Ulterior, timp de 4-5 ani, Primăria va trebui să ramburseze această sumă, dobînda creditului fiind de 5% anual, cu o perioadă de grație de un an.

Totodată, primarul general a declarat că alte 5 străzi din municipiul Chișinău vor fi reparate anul viitor, iar pe strada Aleco Russo vor fi executate lucrări de lărgire.

Chirtoacă a mai spus că în următorii ani, suma alocată din bugetul municipal pentru reparația străzilor va ajunge la 500 mln lei, astfel, va fi posibilă reparația anuală a un milion de metri pătrați de drum, iar în 10 ani - renovarea tuturor străzilor din Capitală.

Amintim că în luna noiembrie 2010, Primăria municipiului Chișinău a semnat contractul de împrumut al 162 milioane lei cu compania „Genesis” SA, care va executa lucrările de reparație.

Locurile unde se va face reparație:

- bdul Ștefan cel Mare și Sfînt (integral);
- bdul Grigore Vieru (integral);
- str. Vadul lui Vodă (integral);
- șos. Muncești (în perimetrul bdul-ui Decebal);
- str. Grădina Botanică;
- str. Ismail (la intersecția străzilor Varnița și Calea Moșilor);
- bdul Dacia (perimetrul str. Valea Crucii și str. Grădina Botanică);
- str. Burebista (de la șos. Muncești pînă la str. Sarmizegetusa);
- str. Vasile Lupu (str. E. Coca - Vasile Lupu, 87).

Tinerii din Republica Moldova pot depune actele pentru a studia în România

S-a dat startul depunerii documentelor pentru tinerii din Republica Moldova care vor să își facă studiile în România. Ministerul Educației a afișat pe pagina de Internet lista de documente care trebuie completate de către absolvenții care doresc să-și continue studiile în România.

Tinerii absolvenți de cursuri gimnaziale și preuniversitare din Republica Moldova pot depune actele pentru a studia în România. Și anul acesta, Ministerul Educației pune la dispoziția celor care doresc să-și continue studiile peste Prut 2150 de burse.

Dintre acestea, 950 sînt pentru învățămîntul liceal, 1100 de burse au fost alocate pentru studenți, iar un număr de alte 300 de burse - pentru titularii de diplome de Bacalaureat din România.

Dosarul necesar aplicării la una dintre aceste burse, precum și la cele destinate studiilor de masterat, rezidențiat și

doctorat, trebuie să conțină o serie de documente care se găsesc și pe site-ul Ministerului Educației.

Actele necesare sînt: cererea de înscriere la concurs, fișa de înscriere pentru elevii din Republica Moldova, foaia matricolă, certificatul de naștere, acordul scris al părinților, adeverința medicală și recomandarea în scris a ierarhilor pentru candidații la admiterea în învățămîntul teologic.

Statul român acordă bursierilor următoarele facilități: finanțarea taxelor de școlarizare, o bursă lunară, echivalentul în lei al sumei de 65 de euro pe lună - pentru elevi și studenți, 75 euro pe lună - pentru masteranzi, medici aflați la specializare și 85 euro pe lună - pentru doctoranzi.

În plus, statul român asigură cazarea în internatele școlare și căminele studențești în limita subvențiilor aprobate cu această destinație de la bugetul de stat.

Funcționarii vor fi sancționați pentru încălcările înregistrate la taberele de copii

Responsabilii din cadrul preturilor și direcțiilor educație din sectoarele Ciocana și Rîșcani ale Chișinăului vor fi sancționați aspru pentru încălcările depistate la taberele de copii „Florica”, „Cireșarii” și „Neptun”.

Luni, în cadrul ședinței operative la Primărie, primarul Dorin Chirtoacă a declarat că responsabilii din domeniu, precum și conducerea taberelor, vor fi sancționați dur pentru că au admis nereguli în cadrul acestor tabere, în special la „Florica”, unde 35 de copii s-au intoxicat.

„Cum este posibil ca un număr atît de mare de copii să facă intoxicație alimentară? Chiar nu este posibil de atras o mai mare atenție pre-

gătirii bucatelor? Cei care au admis încălcări vor fi sancționați aspru, iar unii ar putea chiar să fie demiși”, a spus primarul.

El a menționat că în cadrul vizitei de lucru pe care a avut-o la taberele de la Vadul

lui Vodă, a observat mai multe încălcări și nu înțelege cum responsabilii din cadrul medicinei preventive nu observă aceste încălcări.

„Se vede „cu ochiul liber” vesela murdară, lipsa apei calde curgătoare, alimente păs-

trate în condiții anti-sanitare, lipsa punctelor medicale. Nu înțeleg cu ce se ocupă cei care trebuie să monitorizeze aceste lucruri? Părinții își trimit copiii la odihnă, dar nu să se îmbolnăvească”, a subliniat Chirtoacă.

Acesta a solicitat explicații de la conducerea taberelor, a Direcției educație și a preturilor de sector față de încălcările depistate.

Precizăm că nici unul dintre cei 35 de copii care s-au intoxicat nu a fost internat în spital. Deocamdată, nu se știe care a fost cauza intoxicației, însă se presupune că de vină ar fi legumele sau salamul pe care l-au consumat. La moment au loc investigații pe marginea acestui caz.

• La solicitarea cititorilor

Competențele consiliilor locale

Articolul 14 din Legea privind administrația publică locală, referindu-se la competențele de bază ale consiliilor locale în alin.(1), prevede că, consiliul local are drept de inițiativă și decide, în condițiile legii, în toate problemele de interes local, cu excepția celor care țin de competența altor autorități publice. Conform alin.(2), pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, stabilite în art.4 al Legii privind descentralizarea administrativă, consiliul local realizează următoarele competențe:

gislației în vigoare, asupra tăierii, defrișării arborilor și arbuștilor din spațiile verzi proprietate publică a unității administrativ-teritoriale și/sau asupra strămutării lor;

g) decide efectuarea auditului intern;

h) decide înființarea instituțiilor publice de interes local, organizează serviciile publice de gospodărie comunală, determină suportul financiar în cazul cheltuielilor bugetare, decide asupra regulilor de asigurare a curățeniei în localitate;

i) decide, în condițiile legii, înființarea întreprinderilor municipale și socie-

fondurilor speciale, aprobă împrumuturile și contul de încheiere a exercițiului bugetar; operează modificări în bugetul local;

o) aprobă, în condițiile legii, planurile urbanistice ale localităților din componența unității administrativ-teritoriale respective, precum și planurile de amenajare a teritoriului;

p) aprobă studii, prognoze și programe de dezvoltare social-economică și de altă natură;

q) aprobă, în condițiile legii, norme specifice și tarife pentru instituțiile publice și serviciile publice de inte-

cretarului, delegă primarului competența evaluării performanțelor lui profesionale;

v) contribuie la organizarea de activități culturale, artistice, sportive și de agrement de interes local; înființează și organizează târguri, piețe, parcuri și locuri de distracție și agrement, baze sportive și asigură buna funcționare a acestora;

w) desemnează reprezentantul său în instanțele de judecată, în litigiile privind legalitatea deciziilor adoptate și în cele care rezultă din raporturile cu alte autorități publice; formează, din rândul membrilor săi, în funcție de specificul și necesitățile locale, comisii consultative de specialitate pentru diferite domenii de activitate, modifică componența acestora;

w¹) formează comisii administrative conform legislației în vigoare;

x) contribuie, în condițiile legii, la asigurarea ordinii publice, adoptă decizii privind activitatea poliției municipale, a pompierilor și formațiilor de protecție civilă de interes local, propune măsuri de îmbunătățire a activității acestora;

y) contribuie la realizarea măsurilor de protecție și asistență socială, asigură protecția drepturilor copilului; decide punerea la evidență a persoanelor socialmente vulnerabile care au nevoie de îmbunătățirea condițiilor locative; înființează și asigură funcționarea unor instituții de binefacere de interes local;

z) examinează informațiile consilierilor, ia decizii pe marginea lor; audiază dările de seamă și informațiile primarului, ale conducătorilor de subdiviziuni, întreprinderi municipale și instituții publice din subordine; ridică mandatul consilierilor în condițiile legii; inițiază, după caz, și decide desfășurarea referendumului local;

z¹) dispune consultarea publică, în conformitate cu legea, a proiectelor de decizii în problemele de interes local care pot avea impact economic, de mediu și social (asupra modului de viață și drepturilor omului, asupra culturii, sănătății și protecției sociale, asupra colectivităților locale, serviciilor publice), precum și în alte probleme care preocupă populația sau o parte din populația unității administrativ-teritoriale. Alineatul (3) al aceluiași articol mai prevede că, consiliul local realizează și alte competențe stabilite prin lege, prin statutul satului (comunei), orașului (municipiului) ori prin regulamentul consiliului, iar potrivit alineatului (4), consiliul local nu poate adopta decizii care implică anumite cheltuieli fără indicarea sursei de acoperire a costului realizării deciziilor respective.

a) decide punerea în aplicare și modificarea, în limitele competenței sale, a impozitelor și taxelor locale, a modului și a termenelor de plată a acestora, precum și acordarea de facilități pe parcursul anului bugetar;

b) administrează bunurile domeniului public și ale celui privat ale satului (comunei), orașului (municipiului);

c) decide darea în administrare, concesiunea, darea în arendă ori în locațiune a bunurilor domeniului public al satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, precum și a serviciilor publice de interes local, în condițiile legii;

d) decide vânzarea, privatizarea, concesiunea sau darea în arendă ori în locațiune a bunurilor domeniului privat al satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, în condițiile legii;

e) decide atribuirea și propune schimbarea destinației terenurilor-propietate a satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, în condițiile legii;

f) decide asupra lucrărilor de proiectare, construcție, întreținere și modernizare a drumurilor, podurilor, fondului locativ în condițiile Legii cu privire la locuințe, precum și a întregii infrastructuri economice, sociale și de agrement de interes local;

f¹) decide, în condițiile le-

tăților comerciale sau participarea la capitalul statutar al societăților comerciale;

i¹) decide asupra atribuirii terenurilor pentru amplasarea stupinelor;

j) decide, în condițiile legii, asocierea cu alte autorități ale administrației publice locale, inclusiv din străinătate, pentru realizarea unor lucrări și servicii de interes public, pentru promovarea și protejarea intereselor autorităților administrației publice locale, precum și colaborarea cu agenți economici și asociații obștești din țară și din străinătate, în scopul realizării unor acțiuni sau lucrări de interes comun;

k) decide stabilirea de legături de colaborare, cooperare, inclusiv transfrontalieră, și de înfrățire cu localități din străinătate;

l) aprobă, la propunerea primarului, organigrama și structurile primăriei, ale structurilor și serviciilor publice din subordine, precum și schema de salarizare a personalului acestora;

m) aprobă statutul satului (comunei), orașului (municipiului) și regulamentul consiliului pe baza statutului-cadru și a regulamentului-cadru, aprobate de Parlament; aprobă alte regulamente și reguli prevăzute de lege;

n) aprobă bugetul local, modul de utilizare a fondului de rezervă, precum și a

res local din subordine, cu excepția tarifelor pentru serviciile publice de alimentare cu energie termică, inclusiv aprobă regimul de lucru al întreprinderilor comerciale și de alimentație publică, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, precum și al persoanelor fizice care practică comerțul;

r) aprobă limitele admisibile de utilizare a resurselor naturale de interes local;

s) aprobă simbolică unității administrativ-teritoriale, atribuie sau schimbă denumirile de străzi, piețe, parcuri și de alte locuri publice în aer liber, stabilește data celebrării hramului localității respective, conferă cetățenilor Republicii Moldova și celor străini cu merite deosebite titlul de cetățean de onoare al satului (comunei), orașului (municipiului), în condițiile legii;

s¹) aprobă regulile de întreținere a câinilor, a pisicilor și a altor animale domestice;

t) alege, la propunerea primarului, viceprimarul (viceprimarii), precum și îl (îi) eliberează din funcție, în condițiile prezentei legi;

u) numește, în bază de concurs desfășurat în condițiile Legii nr.158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, secretarul consiliului, modifică, suspendă și încetează, în condițiile legii, raporturile de serviciu ale se-

◆ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări

răspunde juristul

Vitalie MODRÎNGĂ

Aș vrea să fiu tutore al unei persoane apropiate. Autoritatea tutelară spune că nu am dreptul. Vreau să știu cui acordă legea acest drept și cui nu.

Virginia Plămădeală,
r-n Criuleni

Potrivit art.38 din Codul civil, poate fi tutore sau curator o singură persoană fizică sau soțul și soția împreună dacă nu se află într-o vreunul din cazurile de incompatibilitate menționate mai jos și au consimțit expres. Atribuțiile de tutore și curator asupra persoanei internate într-o instituție de asistență socială publică, de educație, de învățământ, de tratament sau în o altă instituție similară sînt exercitate de aceste instituții, cu excepția cazului în care persoana are tutore sau curator.

Conform alin.(4) din același articol, nu poate fi tutore sau curator:

- a) minorul;
- b) persoana lipsită de sau limitată în capacitatea de exercițiu;
- c) cel decăzut din drepturile părintești;
- d) cel declarat incapabil

de a fi tutore sau curator din cauza stării de sănătate;

e) cel căruia, din cauza exercitării necorespunzătoare a obligațiilor de adoptator, i s-a anulat adopția;

f) cel căruia i s-a restrîns exercițiul unor drepturi politice sau civile, fie în temeiul legii, fie prin hotărîre judecătorească, precum și cel cu rele purtări;

g) cel ale cărui interese vin în conflict cu interesele persoanei puse sub tutelă sau curatelă;

h) cel înlăturat prin act autentic sau prin testament de către părintele care exercita singur, în momentul morții, ocrotirea părintească;

i) cel care, exercitînd o tutelă sau curatelă, a fost îndepărtat de la ele;

j) cel care se află în relații de muncă cu instituția în care este internată persoana asupra căreia se instituie tutela sau curatela.

Stimați cititori!

Redacția va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui cupon. Întrebarea trebuie formulată clar și cât mai concis, pe o foaie aparte.

Decupați cuponul și, împreună cu întrebarea Dvs, trimiteți-l pe adresa: Chișinău, 2009, str. A. Mateevici nr. 60, bir. 222.

Cupon DREPTUL
Numele, prenumele:
Adresa:
(iulie 2011, nr. 28(383))

Transnistrenii vor putea solicita cetățenie rusă doar la Ambasada Rusiei la Chișinău

Începînd cu 1 iulie curent, locuitorii autoprocletatei RMN pot solicita cetățenie rusă doar la Ambasada Rusiei din Chișinău. Pînă în prezent, transnistrenii puteau depune actele necesare la consulatul itinerant din Tiraspol. Reprezentanții ambasadei susțin că „numărul doritorilor din Transnistria de a obține cetățenie rusă s-a micșorat”, fapt pentru care s-a renunțat la practica anterioară”. Totuși, consulatul itinerant își va continua lucrările la Tiraspol, pentru a asista populația din regiune la soluționarea diferitor probleme, precum înlocuirea pașapoartelor rusești.

Pe malul stîng al Nistrului trăiesc aproximativ 150 mii de cetățeni ruși.

Citații în judecată

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului II „Levițchi Iurie” cu sediul în mun. Chișinău, bdul Ștefan cel Mare nr. 6, apt. 127, pentru data de 10 august 2011, ora 11.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 219) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată la cererea SC SRL „Rumitox”.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Zinaida Talpalaru**

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului II „Păun Svetlana”, pentru data de 15 august 2011, ora 10.30, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 215) în calitate de pîrît la examinarea cauzei civile a SRL „Vladalina” privind încasarea datoriei.

Judecător **I. Gancear**

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Tomac Iliia, pentru data de 4 august 2011, ora 9.45, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 37) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea cet. Belcencova Ludmila privind repunerea în termen.

Judecător **Ion Țurcan**

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Zabunoglu Ugur, pentru data de 16 august 2011, ora 15.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 66) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea cet. Tomarovskaia Olga privind desfacerea căsătoriei.

Judecător **A. Catană**

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului „Indata Grup” SRL, pentru data de 8 septembrie 2011, ora 13.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 61) în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea cet. Veisa Silvia privind încasarea salariului.

Judecător **Djeta Chistol**

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului „Hazar Service” ÎCS, pentru data de 13 septembrie 2011, ora 8.40, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 61) în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea cet. Lipcean Ion privind repararea prejudiciului.

Judecător **Djeta Chistol**

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Jbadinscaia Maria, pentru data de 26 octombrie 2011, ora 14.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 56) unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea SRL „Aderent-Grup” privind încasarea sumei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **I. Busuioc**

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „VV Leasing Grup”, pentru data de 2 noiembrie 2011, ora 14.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 56) unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea cet. Erhan Alexandru privind încasarea prejudiciului patrimonial.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **I. Busuioc**

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Lungu Valerian Ion, pentru data de 21 septembrie 2011, ora 9.15, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 505) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2-3151/2011 la cererea cet. Astapencov Olga privind anularea vizei de reședință.

Judecător **Galina Moscalciuc**

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Cercel Aurel, pentru data de 10 august 2011, ora 15.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 31) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Cercel Ruxanda privind desfacerea căsătoriei și stabilirea domiciliului copilului minor.

Judecător **Lilia Lupașco**

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Pavlenco Pavel, pentru data de 22 septembrie 2011, ora 9.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 9) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de SRL „ProActual” împotriva CIA „ASITO”, intervenient accesoriu Pavlenco Pavel privind încasarea prejudiciului material cauzat în rezultatul accidentului rutier.

Judecător **Iurie Poținga**

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Fabbri Ugo, pentru data de 10 octombrie 2011, ora 10.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 7) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Cașciuc Olesia privind desfacerea căsătoriei și partajarea averii.

Judecător **Gh. Gorun**

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Semionov Mihail, pentru data de 4 noiembrie 2011, ora 13.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 7) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Șchirca Valentin către CIA „Asito” privind încasarea prejudiciului.

Judecător **Gh. Gorun**

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită REPETAT prezentarea cet. Josan Natalia, cu ultimul domiciliu în Orhei, pentru data de 12 august 2011, ora 11.00, la ședința de judecată (Orhei, str. Vasile Mahu nr. 135) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Josan Viorel Boris privind desfacerea căsătoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **V. Negruța**

Judecătoria Fălești solicită prezentarea cet. Morea Vadim a.n. 1984, domiciliat în satul Terebna, Edineț, pentru data de 22 august 2011, ora 11.30, la ședința de judecată (Fălești, str. 1 Mai nr. 14, bir. 4) în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea reclamantei Morea Evghenia privind încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor.

Judecător **Lilia Trocin**

Judecătoria Cahul, în conformitate cu art.108 și art.103 ale Codului de procedură civilă al RM, solicită prezentarea cetnei Tataru Natalia Gheorghe, născută la 21.02.1981, cu ultimul domiciliu cunoscut: satul Tătărești, Cahul, pentru data de 26 august 2011, ora 16.00, la ședința de judecată (Cahul, bdul Victoriei nr. 8, bir. 211) în calitate de pîrît în cauza civilă cu nr. 2-1155/2011 privind stabilirea locului de trai al copilului și încasarea pensiei pentru întreținerea copilului, intentată la cererea reclamantului Tataru Rodion.

Pîrîte i se propune să prezinte referință și probele de care dispune referitor la pricină. În caz de neprezentare a probelor și de neprezentare a pîrîtei în instanță, pricina va fi examinată în lipsa ei.

Judecător **Vitalie Movilă**

Judecătoria Cahul solicită prezentarea cet. Boghean Marine, cu ultimul domiciliu cunoscut: satul Crihana Veche, Cahul, pentru data de 22 septembrie 2011, ora 10.00, la ședința de judecată (Cahul, bdul Victoriei nr. 8, bir. 206) în calitate de copîrît în dosarul civil nr. 2-1119/2011 intentată de ÎCS „Express Leasing” SRL către ÎI „Boghian Oleg” privind încasarea datoriei.

Pîrîte i se propune să prezinte probele de care dispune referitor la pricină. În cazul neprezentării unor astfel de probe, pricina se va examina în baza probelor anexate la dosar. În caz de neprezentare și necomunicării instanței motivele neprezentării pîrîteului, pricina civilă va fi examinată în lipsa acestuia.

Judecător **T. Dimitriadi**

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea cet-lor: Moțoc Ala și Gogunscăia Vera, pentru data de 3 octombrie 2011, ora 10.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 12) în calitate de pîrîți, în legătură cu examinarea cauzei civile la acțiunea lui Caraman Dmitri către Plăcintă Iurii privind evacuarea din apartament, revendicarea bunului imobil; Britvin Vladimir către Moțoc Ala, Gogunscăia Vera privind executarea deciziei Curții de Apel mun. Chișinău; Plăcintă Iurii către Britvin Vladimir privind executarea deciziei Curții de Apel mun. Chișinău.

Judecător **Viorica Mihaila**

AVIZ

În conformitate cu prevederile art.67 al.4 CE RM, Executorul judecătoresc Dumitru Manole vă informează că, în baza documentului executoriu nr. 2e-6355/11 din 18.04.11 emis de Judecătoria Economică mun. Chișinău, cu privire la încasarea de la SRL „Seksimp Group” în beneficiul SRL „Triflex Impex” a datoriei de 1 255 770 lei, la 23.05.11 a intentat procedura executorie nr. 031-173/11. În urma intentării față de debitor au fost aplicate interdicțiile în toate organele statale cu drept de resort. Totodată, prin procesul verbal din 13.06.11 a fost aplicat sechestrul pe bunurile imobile din comuna Greblești, r-l Strășeni, care aparțin debitorului ca ulterior să se efectueze expertiza tehnică de evaluare a bunurilor imobile în cauză, la data de 14.07.11 cu nr. 66 de către SRL „Petam Grup” a fost efectuat raportul de constatare a prețului imobilului cu nr. cadastral 8020105075 din r-l Strășeni, com. Greblești, sat. Greblești ce aparține debitorului SRL „Seksimp Group”, și prețul de piață a fost estimat la 996 000 lei, ulterior urmează a fi vîndut la licitație.

Executor judecătoresc **Dumitru Manole**

Anunț

În temeiul art.82 alin.(1) lit.e) din Legea cu privire la Procuratură și a Regulamentului privind modul de promovare în serviciu al procurorilor, Consiliul Superior al Procurorilor anunță concurs pentru absolvenții Institutului Național al Justiției privind suplینirea funcțiilor vacante de:

- procuror în Procuratura r-lui Leova – 1 funcție;
- procuror în Procuratura r-lui Ialoveni – 1 funcție;
- procuror în Procuratura Fălești – 1 funcție;
- procuror în Procuratura r-lui Vulcănești – 1 funcție;

Pentru suplینirea funcției vacante de procuror în Procuratura r-lui Vulcănești pot aplica inclusiv și candidații care întrunesc condițiile art.37 alin.(2) din Legea cu privire la Procuratură.

Cererile de participare la concurs se depun la secretariatul Consiliului Superior al Procurorilor (mun. Chișinău, str. Mitropolit G. Bănulescu-Bodoni, nr. 26, tel: 22-80-64, 22-14-44) pînă la 08 august 2011.

Secretariatul
Consiliului Superior al Procurorilor
tel: 22-80-64

ANUNȚ

În temeiul art.82 alin.(1) lit.e) din Legea cu privire la Procuratură și a Regulamentului privind modul de promovare în serviciu al procurorilor, Consiliul Superior al Procurorilor anunță concurs pentru suplینirea funcțiilor vacante de:

- procuror al mun. Comrat;
- procuror în Procuratura r-lui Taraclia.

Cererile de participare la concurs se depun la secretariatul Consiliului Superior al Procurorilor (mun. Chișinău, str. Mitropolit G. Bănulescu-Bodoni, nr. 26, tel: 22-80-64, 22-14-44) pînă la 22 august 2011.

Secretariatul
Consiliului Superior al Procurorilor
tel: 22-80-64

ANUNȚ

Maer Vitalii Ivanovici, născut la 27.05.1984, domiciliat în orașul Chișinău, str. Băcioii Noi, nr. 14/2, apt. 24, anunță pierderea buletinului de identitate și a permisului de conducere. Cine a găsit aceste acte rog să relateze la tel:

079895688; (022) 42-42-75. Asigur recompensă.

Maer Vitalii Ivanovici a.n. 27.05.1984, sectorul Botanica, mun. Chișinău.

30 la sută din populație nu are asigurare medicală

Datele pe ultimii ani arată că circa 30 la sută din populație nu este asigurată și nu au polițe medicale. Dar și din acele 70 la sută din persoanele asigurate, doar circa o treime contribuie, de fapt, la fondurile de asigurări obligatorii de asistență medicală. Celelalte două treimi sînt asigurate de către Guvern, pentru care se fac transferuri de la bugetul de stat, dar care sînt mult mai mici decît costurile reale ale poliței de asigurare medicală, a declarat într-un interviu Ana Popa, director Departamentul macroeconomie la Centrul Analitic Independent „Expert Grup”.

Potrivit expertului Ana Popa, „printre factorii care demotivează populația să cumpere polițe de asigurare este într-adevăr calitatea nesatisfăcătoare a serviciilor medicale contractate și corupția. Din această cauză avem ponderea destul de înaltă, de 30%, de populație, care nu procură polițe pentru că nu este satisfăcută de calitatea serviciilor sau știe că oricum va trebui să plătească sau în cazul în care plătesc vor fi deserviți mai bine și în acest caz renunță la polița de asigurare medicală”.

„Mai avem și o parte din salariați care sînt obligați să achite polița de asigurare medicală, însă nu fac acest lucru pentru că primesc banii „în plic”, adică nedeclarat. Mai există și motivul financiar, o parte a populației are venituri destul de joase care nu le permit să-și procure aceste polițe de asigurare. Dar există și motive nefinanciare, legate de pachetul garantat de servicii medicale”, a mai precizat Ana Popa.

Aniversări

Eugenia FISTICAN,
 judecător CSJ – 50 de ani

Mult stimată doamnă Eugenia Fistican,
Cu totul și cu totul specială este ziua dumneavoastră de naștere din acest an, pentru că vă aduce în dar vârsta frumoaselor împliniri.

Sîntem onorați să vă adresăm cu ocazia aniversării dvs. acest sincer mesaj de felicitare. Popasul la care ați ajuns constituie o oportunitate de a pune pe cîntar succesele obținute. Astfel, avansarea prin muncă, responsabilitate, perseverență, devotament domeniului ce vi l-ați ales ca destin – justiția, vă determină inconfundabilitatea.

Vă dorim viață îndelungată, plină de bucurii, clipe cît mai durabile de înălțare și satisfacție sufletească.

La mulți ani!

Zilele acestea și-au aniversat ziua de naștere: **Natalia Triboi**, magistru în drept, lector universitar, Facultatea de drept, USM; **Sava Maimescu**, doctor în drept, conferențiar universitar, Facultatea de drept, USM; **Alexandru Spoială**, doctor în drept, conferențiar universitar, Facultatea de drept, USM; **Iulia Cimpoi**, judecător CSJ; **Ala Nogai**, judecător CAE; **Liuba Pruteanu**, vicepreședintele Judecătoriai Buiucani; **Raisa Botezatu**, președinte interimar al CSJ; **Angela Catană**, judecător Centru; **Nina Traciuc**, judecător CA Chișinău; **Oxana Banari**, judecător Dondușeni; **Vasile Rusu**, vicepreședintele Judecătoriai Strășeni; **Ghenadie Nicolaev**, judecător CSJ; **Veaceslav Lazari**, judecător Strășeni; **Iurie Hîrbu**, președintele Judecătoriai Telenești; **Valeriu Doagă**, judecător CSJ; **Vasile Grib**, judecător CA Chișinău; **Igor Serbinov**, adjunctul Procurorului General; **Alexandru Nichita**, procuror, șef interimar secție, Procuratura Generală.

Mult stimată omagiată, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere și calde urări de sănătate. Apreciem străduința, devotamentul, abnegația, responsabilitatea cu care vă îndepliniți obligațiile, astfel încît doar Dreptatea și Adevărul să triumfe.

Vă dorim să aveți parte de acum încolo doar de împliniri și realizări care să vă întregescă deplin fericirea.

La mulți ani!

**membrii Consiliului de administrație
al Uniunii Juriștilor,
Echipa Dreptul și
Revista Națională de Drept**

**Echipa redacției Vă adresează un Apel de
unire și sprijin. Vă sîntem recunoscători că
sînteți abonații noștri și susțineți ziarul. Noi
avem nevoie de acest ajutor și vom rămîne
alături de Dvs.**

Cum să încetinești albirea părului

Deficiențele nutriționale pot cauza albirea părului, arată cercetătorii. Consumul alimentelor care conțin vitaminele și mineralele esențiale duce la menținerea culorii și sănătății părului.

Astfel, legumele cu frunze multe, închise la culoare, conțin vitamina B. Scalpul are nevoie de vitaminele B6 și B12 pentru producția celulelor roșii care transportă oxigenul și nutriția. Culoarea părului depinde de hormoni, iar vitamina B2 joacă un rol extrem de important în producerea hormonilor.

Cuprul este esențial pentru producerea melaninei, sursa culorii părului. Prin urmare, deficiențele în acest element duc la albirea părului. Cea mai bună sursă de cupru este ciocolata, dar și ciupercile conțin o cantitate mare de cupru.

Somonul aduce multe beneficii sănătății, nu doar părului. Seleniul conținut de somon ajută la reglarea producției de hormoni, esențiali pentru părul sănătos.

Fructele de pădure, și mai ales căpșunile, sînt o modalitate delicioasă pentru a căpăta mai multă vitamina C. Vitamina C ajută la producerea colagenului, aflat în foliculii de păr și luptă împotriva radicalilor liberi, legați de procesul de îmbătrînire. Alte vitamine antioxidante includ vitamina A, conținută de fructele galbene și portocalii, precum și vitamina E, conținută în alune și fasole.

Familia Unită

Uniunea Europeană
Ne poartă grijă ca o mamă,
Pe toți vreodată ne va aduna
Democratic sub aripa sa.

După toate țelurile sale
Uniunea ne dă o valoare,
Ne acordă apărare,
Îndrumîndu-ne spre aderare.

Promovînd valori supreme,
Ne ferește de probleme
Și lăsînd noi obiective
Dă condiții atractive.

Și spun chiar cu siguranță,
Europa-i unica speranță
De o mare importanță
Ce ne dă determinanță.

În spațiu de unitate,
Nu sînt nici conflicte armate,
Este doar umanitate,
Toate sînt spre bine
îndrumate
Spre progres înaintate,
Ținînd cont de demnitate.

În plină componență,
Ne vom face aparență
În familia cea mare
Ce-și extinde-a ei hotare.

BAMBULEAC Ion
student, anul II
Facultatea de drept, USM,
membru UTM

Fumatul pasiv afectează auzul tinerilor

Fumatul pasiv dublează riscul apariției problemelor cu auzul în cazul adolescenților, arată studiile recente.

Fumatul dăunează atît de mult, încît unii dintre tinerii care sînt expuși la fum au chiar probleme în înțelegerea limbajului, conform unui studiu publicat în revista „Archives of Otolaryngology”.

Se știe deja că fumul crește predispoziția la infecții ale urechilor și dăunează sistemului vascular, motiv pentru care se crede că oprește irigarea cu sînge în zona urechii, ducînd la schimbări subtile, însă grave, în zona urechilor.

Studiul a fost realizat pe un eșantion de peste 1500 de tineri americani, cu vârste cuprinse între 12 și 19 ani. Rezultatele arată că în jur de 40% dintre tinerii care au fost expuși la fumul de țigară aveau probleme cu auzul, spre deosebire de tinerii care nu au fost expuși, în rîndul acestora procentul fiind de doar 25%.

Meridian juridic

Păcălită să moară. Povestea unei fetițe de 8 ani din Afganistan

O fetiță în vîrstă de 8 ani a fost ucisă în sudul Afganistanului, după ce insurgenții au folosit-o într-un atac cu bombă asupra poliției locale. Micuța a fost păcălită să ducă un pachet fără să știe că transporta de fapt o bombă.

Ministerul de Interne afgan a precizat că insurgenții i-au dat fetiței un pachet, cerîndu-i să-l ducă pînă la un vehicul al poliției, și au detonat încărcătura în momentul în care copilul s-a apropiat de mașină.

Atentatul, despre care Ministerul afgan de Interne afirmă că reprezintă „o crimă și un act rușinos”, a avut loc în provincia Uruzgan și s-a soldat cu moartea fetiței.

Incidentul a avut loc a doua zi după un atac asupra unui spital din estul Afganistanului, soldat cu 38 de morți, potrivit ultimelor bilanțuri.

„Copilul, cu inima curată și de bună-credință, a luat pachetul și s-a îndreptat către mașina poliției”, se precizează în comunicatul Ministerului de Interne.

„Cînd se apropia de mașina poliției, inamicul a detonat bomba cu ajutorul unei telecomenzi, omorînd copilul nevinovat”, se arată în text.

CALEIDOSCOP

Cel mai înalt cîine din lume are peste un
metru înălțime, 2 metri lungime și o greutate
de 114 kilograme

Are peste un metru înălțime, 2 metri lungime și o greutate de 114 kilograme. Este vorba de George, un cîine din rasa Marele Danez, care a intrat în Cartea Recordurilor drept cel mai înalt cîine din lume.

George locuiește în orașul Tucson din statul american Arizona. Patrupedul consumă lunar peste 50 de kilograme de mîncare și doarme pe o canapea impunătoare. Stăpînii săi spun că l-au adoptat pe cînd avea 7 săptămîni, dar nu s-au așteptat să crească atît de mult. Pe cît este de mare, cîinele are niște fobii ciudate: îi este frică de singurătate și de apă, iar atunci cînd stăpînii săi înoată în piscină, nu-și poate găsi locul.

Animalul are și un cont pe rețeaua de socializare Facebook, și o mulțime de admiratori.

A fost inventată jacheta cu sistem propriu
de aer condiționat

O soluție pentru a scăpa de arșița de afară ar fi jacheta echipată cu un sistem propriu de aer condiționat. Aceasta a fost inventată în Japonia, de un fost angajat al grupului Sony.

Jacheta este echipată cu două mici ventilatoare, cusute în partea din spate, și asigură o aerisire în jurul corpului, indiferent dacă persoana care poartă jacheta se află pe stradă sau la birou. Două motorașe cusute în partea din spate pompează aer proaspăt în jurul corpului, pînă spre guler și capătul mînețelor.

Umezeala poate trece prin țesătură. Motorașele au un diametru de 10 centimetri și sînt alimentate de baterii. Acestea mai pot fi conectate la un computer printr-un cablu USB.

Femeia cu 700 de pisici

Trăiește înconjurată de 700 de pisici. Este povestea unei femei din California, care a deschis, acum 20 de ani, un adăpost ce poate fi numit „paradisul felinei”. Proprietara spune că nu este ne bună, ci doar iubește animalele.

Ferma-adăpost din vestul Statelor Unite se întinde pe o suprafață de 5 hectare și este locul unde orice feline și-ar dori să ajungă. Așa pentru că ambițioasa proprietară, Lynea Lattanzio, găzduiește aici pisicile abandonate și le ajută să își găsească stăpîni.

Femeia susține că, de 20 de ani, de cînd a demarat acest proiect, a ajutat 19 000 de patrupede.

Pe teritoriul fermei se află o unitate de terapie intensivă, o maternitate și un azil pentru pisicile bătrîne. Lynea Lattanzio este ajutată de 25 de angajați, dar și de 15 cîini.

FONDATORI:

Universitatea de Stat din Moldova
Universitatea de Studii Politice
și Economice Europene
„Constantin Stere” din Moldova
Uniunea Juriștilor din Moldova

Redactor-șef:
Gheorghe AVORNIC

Reporteri: Irina BUREA, Lilia DUMINICA,
Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Corina BERZOI
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacției:

MD 2009, Chișinău, str. A. Mateevici, 60,
bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din
str. Bănulescu-Bodoni. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.
DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641.
BC Banca Socială.
BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor
publicate nu reflectă neapărat opinia redacției.
Redacția nu corespundează cu cititorii,
materialele autorilor nu se recenzează și nu se restituie.
Tiparul executat la tipografia USM.
Indice – 21596
Tiraj 4600
Com. 31sp